

KULLBERG, KARL ANDERS AF

Bilder ur Stockholmslifvet : läsning för folket.

Stockholm
1838

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!



Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

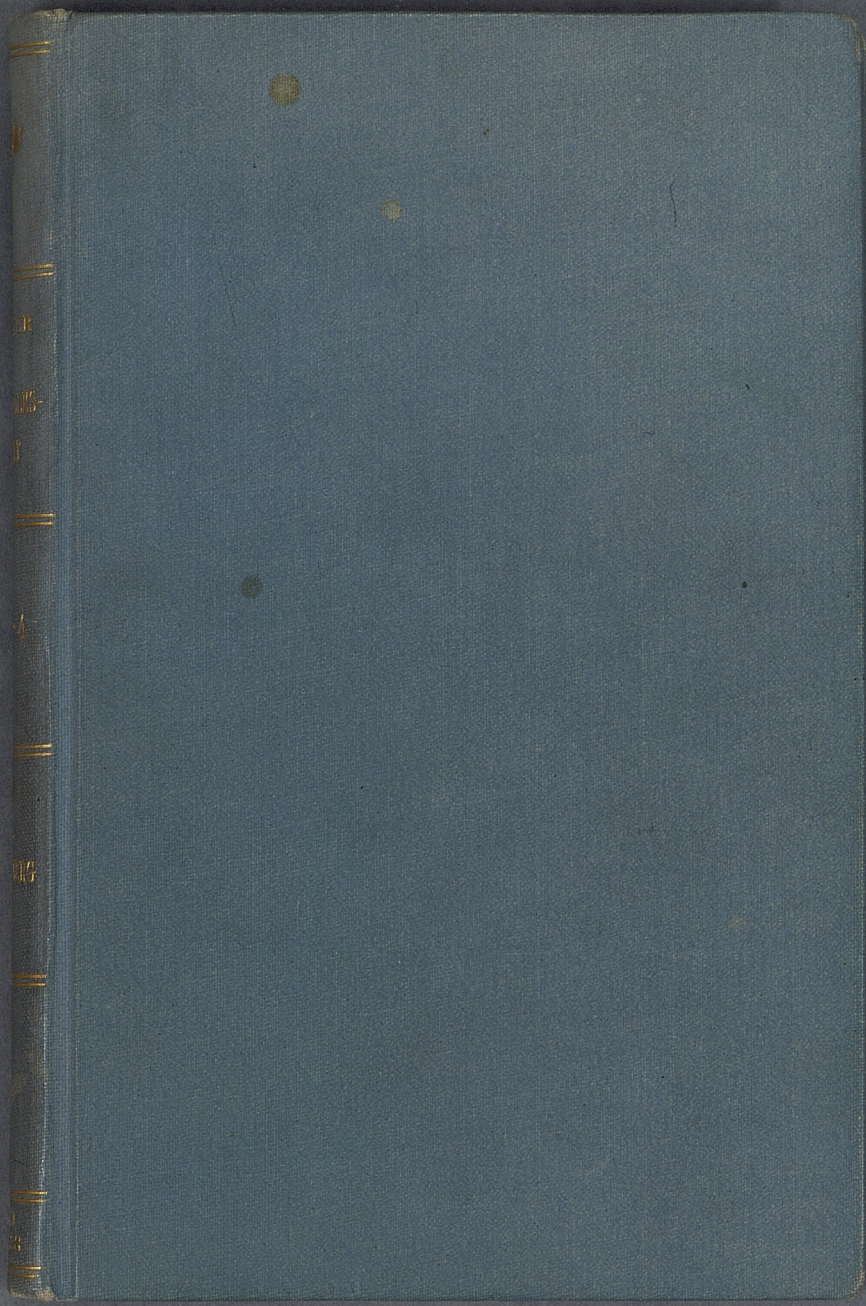
Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

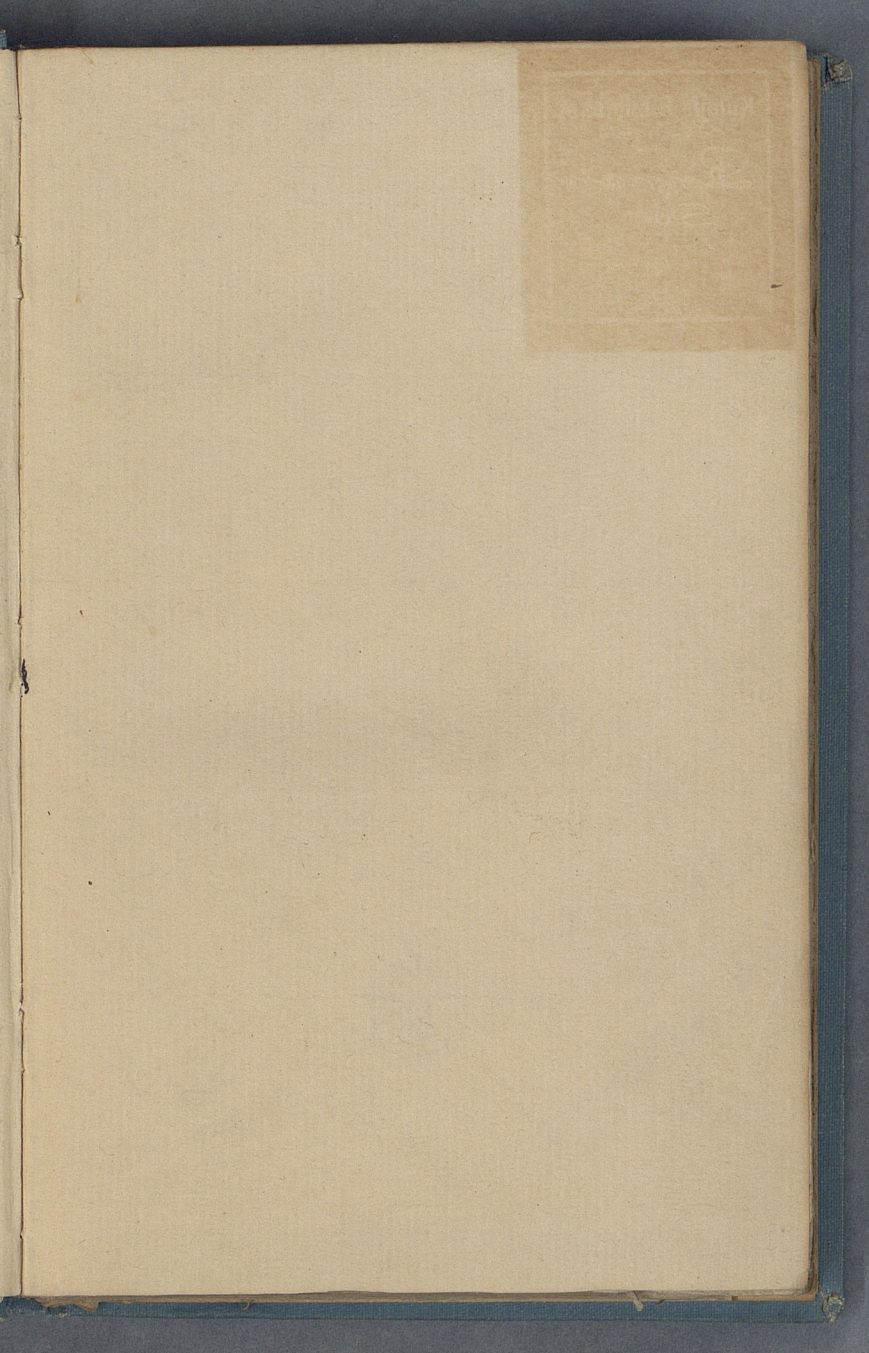


Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Roman

Sv.

So. 30/504





Lustiga Gesäller.

KULLBERG, K. A. af

Roman
Sv.
8

4.
Bilder

ur

Stockholmslifwet.

Läsning för Folket.

Fjerde Häftet:

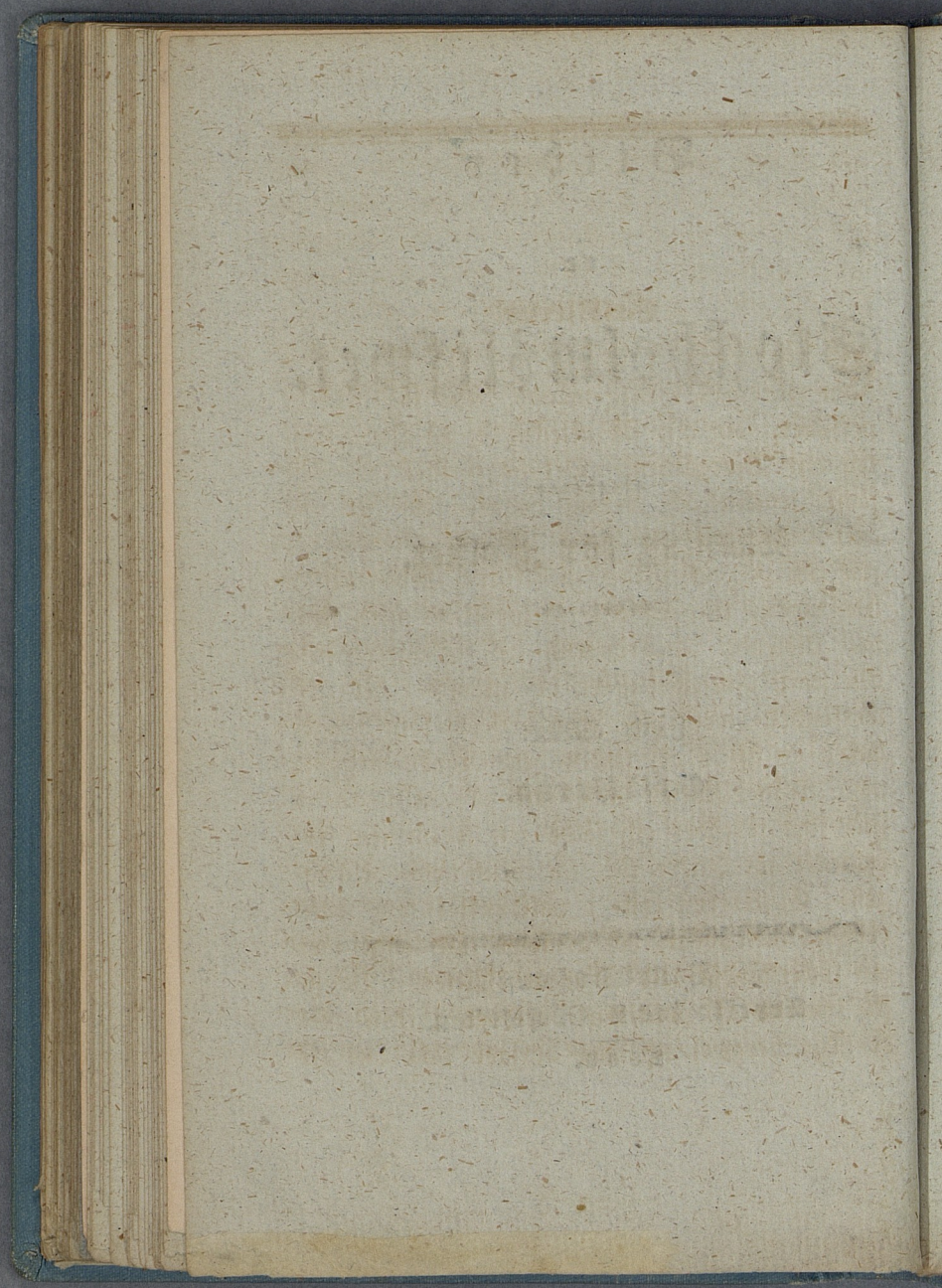
Gesällerna.



Stockholm.

Tryckta hos A. G. Hellsten

1838.



Gesällerna.

En vårgväll i Maj månad 1838 såg man de personer, som här stå aftecknade, på stora slätten wid Djurgården. Det hade varit en af de första vackra och warma dagar, som det nya året ännu haft att bjuda på, och aftondaggen föll just på det spåda gräset, och bebådade en lika wacker morgondag. Afstonsolens sista strålar skimrade på Kronorna af Kastanjeträden i den stora djurgårdsalléen och glänste i det silfversmidde livrét på någon betjent, som hängde bakpå en af de till staden hemrullande wagnar-na. Mångelstorna höllo just på att packa in sina små förråder och sålde nu åt hugade spekulanter för bättre köp, än förut under hela dagen. Cigarrerna lyste i halvdunklet som wandrande lyktgubbar, och bommen föll tungt igen om sockerståndet wid Djurgårds-slätten. De sista tonerna af positiven bortdago i ekon mot de höga bergen, och man började tala om att

skynda sig, för att kunna komma med på båtarna. Vid Herr Pohls paviljong drucko ännu några gamla kunder af den rykande, warma punschen, och några klatschar af en munter ridknechts piffa hördes från Herr Gauthiers manège. Redan skimrade det ljus i fönstren på Pierres wårds hus, och wakten tågade af från Djurgårds-spektaklet.

Det war då, som de personer här stå afteknade, besunno sig tillsamman på slätten. Man kunde dömma så wäl af den mörkröda färgen på deras kinder, som af den framdragna nattkappan, som flåktade öfwer wåsten på den ene af hufwudpersonerna i gruppen, att de tagt sig något hwad man kallar för mycket till bästa. Den, som presenterar sig till höger för åskådaren, med cigarren i munnen, benen något krokiga och läppen anlitad, som ett afundswårdt stöb; han med bonjouren så mycket uppslagen, att skjortärmen tittar fram mellan wåsten och rockfordret och hatten så mycket på sned, att det rus, som tittar fram ur de grå, plirande ögonen, derigenom blir ännu mera märkbart, denne person är ingen annan, än urmakaregesällen Skruffstedt. Hans hår ligger nu mycket i ordning; hans ansigte är bleft som

böden, och en purpurrodnad färgar för ögonblicket näsan, men han är ändå, när man subtraherar från dessa tillfälliga omständigheter, hvad man kallar en wacker goße, hwilket jag hoppas, att mina läsare torde finna af den bifogade gravynren.

Den, som så wänligt klapper honom på axeln och står med benen i kors under sig, är stomakaregesäll till professionen. Man skulle nästan kunna se det på hans nätta och blankade stöflor, och på hans halsduk af blankläder, hwilken skimrar, såsom om den wore polerad. Han stöder sin swigtande lekamen mot en promenadkäpp, som gått genom många händer, innan den kom i hans, och hans mössa är skjuten bakåt, på yttersta skulten af hufvudet, för att låta hans trinda, något uppnästa ansigte framträda med en desto större effekt. Man ser på honom, att han är en munter ture, färdig till ett slagsmål, som till ett puts, till en dårskap, som till en god gerning.

”Sag försäkrar dig, bror!” sade urmakaregesällen, ”hon är den wackraste flicka, som trängt en bomullsstrumpa öfwer en liten fot. Hon går så lätt, att hon icke skulle böja en blomma, om hon trampade på den, och sjunger se'n — du

har icke hört henne sjunga till gitarr, du, som jag. Åh! det är en gudasticka, min kästmö, och trogen mig, så att hon icke ser på någon annan. So! det var sant, en gång, när waktparaden gick förbi hennes fönster, steg hon opp och tittade på den, i stället för att titta på mig, som satt inne i rummet. Men det är också den enda gången som hon tillåtit sig något sådant. Sa! bror, förbanna mig, det finnes någon så wacker flicka på denna sidan nybron.”

”Åh! nu öfwerdrifwer du,” sade skomakaren, ”du har win i hufvudet och kärlek i hjertat, och winet gör kärleken blindare, än den är i sig själf. Annars tycker du att hon är wacker; nu har punschen gjort henne skön. Sag håller med dig, att jag skall wisa dig wackrare flickor, än hon.”

”Nej! si! det är då kaf omöjligt, om du också kunde göra de döda lefwande ända till för många tusen år tillbaka. Hennes like finner du icke ens bland liken. Hon är så skön, att månan nästan skäms att wisa sig på samma gång som hon, och hela hofwet är afundsjukt på hennes sagra anlete. Singe du se henne, bleswe du genast betagen, och, ser du, dersöre

får du icke se henne,” tillade urmakaren och tog sig en pris snus.

”Sag betagen,” ropade skomakaren, ”skäms du icke att tala så om en gammal, stadig karl, som varit tre gånger förlofvad. Nej! wore hon så wacker, som drottningen af Saba, hwilken lurade till och med den wise Salomo, och således wäl kunde lura en skomakaregesäll, wore hon, som hon wore gjuten, liksom Gustaf Is staty; wore hon wältalig som en prest och artig som en wårdsbusjungfru — förbanna mig! wor: hon skulle få mitt hjerta att klappa fortare än wanligt. Man purrar icke palt i mig med ett sötsurt leende och några sagra ord. Mig skulle icke din fästmo kunna röra. När allting kommer omkring, är hon wäl, som folket är mest, hwarcken fet eller mager, hwarcken ful eller fager — — jag wet, huru de fåra prata.”

”Hon, som folket är mest! tror du, att jag will gifta mig med folket, att jag är folkfår? Skulle jag icke weta skilja mellan fult och wackert, din himlahund! jag som får lof att skilja de finaste skrufwar åtskiljs. Tror du kanske, att någon skruf är lös på mig? Om du också har pumpat i dig spirituosa, får du icke

vråka ur dig oqvädinsord, ty rättvisan skall ha sin gång,”

”Nu är du pirum, Skrustedt! du wet icke hvad du säger. Du skall icke hålla något wäsen på öppen plats.”

”Hålla wäsen — säger du — ack! om jag hölle i mina armar detta englawäsen, som jag älskar högre, än alla mina mobilier tillsammans gna.”

”Och du skulle verkligen wilja öfwerge allt för henne?”

”Allt till och med de kläder, som jag bär på mig.”

”Hu! hon blefwe säkert försträckt öfwer så mycken trohet. Sådant har hon wist icke warit wan wid.”

”Sag är hennes första kärlek, bror! Hon har sjelf sagt mig det i förtroende nemligen.”

”Om jag wore, som du, bror! skulle jag icke låta inbilla mig sådana dumheter. Hennes första kärlek! Huru gammal är hon?”

”Tjugotvå år, och wacker se'n, som en dag, och fyr sifjortor, så att det är lust och glädje deråt. De gentilaste karlar i staden wända sig alltid till henne.”

”Och hon wänder sig säkert icke ifrån dem. Blir du icke swartsjuk?”

”På skjortorna . . . nej! Det wore synd att bli swartsjuk på så hwita wackra plagg, som ingenting ondt gjort. Men, hör du, bror! jag tror du twislar på min fästmö's förtjenster. Jag skall föra dig opp till henne . . . du skall få se henne, och måste du medge, att jag talat sant om henne, får du lof att bjuda på en half butelj punsch . . . ja! dertill är du twungen. Se så! räck mig din arm . . . Jag tror, att jag har hufswudwärf i benen. Det liksom swindlar i dem. Men det går wäl öfwer. Kom nu. Hon bor på Ladugårdslandet.”

”Nu genast? Tror du icke att wi komma olägligt. Det är redan sent.”

”Jag kommer aldrig olägligt till min fästmö. Om du wiste, huru wälkommen jag alltid är. Men nu framåt marsch!”

Och de båda wännerna började sin wandring. Snart hade de hunnit runstykkesgrinden och passerade öfwer bron, förbi de stora byggningarna wid Fredrikshof, som gömma fröen till så många stora män i staten. Ännu war det lifligt nog på Storgatan. En mängd af de från Djurgården tillbakaströmmande wandrar-

ne hvimlade den breda, snövråta gatan framåt, och allt emellanåt sköt en wagn fram genom den sig delande mängden och rullade stolt vidare, lemnande åt fotgängarne att swära öfwer den och afundas des ågare.

”De borde se opp, de här åkarne,” mumlade Skruffstedt, som trasslade framåt, stödd på sin wäns arm, ”och icke föra omkull hederliga fotgängare, ty våra apostlahästar äro ändå af ädlare ras, än deras Holsteinska kampar, och de ena kunna slå bakut så wäl som de andra.”

Men i detsamma hade de ankommit till ett hus i hörnet af Storgatan och Jungfrugatan, der ett ljus lyste i ett rum i öfra wåningen.

”Ser du,” ropade Skruffstedt, ”der sitter hon och tänker på mig, den lilla swärmerkan. Min bild står säkert nu för hennes ögon.”

”Ja! hon är rädd för spöken, och därför har hon slagit opp ljus, kan jag tänka. Kanste sju hon på en af de der skjortorna, som du talade om. Det är bra flitigt gjordt af henne.”

”Nu,” sade Skruffstedt, ”skall du gå helt tyst efter mig. Hon bör icke få weta, att wi äro två, ty, huru mycket hon längtar att få se mig, så torde hon nog litet längta att få se dig, för att alldeles icke släppa in oss. Smyg

dig nu efter mig, så att endast mina fotsteg höras. Hon tror då, att jag är ensam, men bara hon öppnar dörren, skall hon nog bli uppläst om sitt misstag. Se så! tyst och försigtigt.”

De båda wännerna började wandringen upp för den knarrande trädtrappan, och, ehuru osäkert än urmakaregesällen balanserade wid ledstången, lyckades det honom äntligen att, utan att ramla ner, hinna upp till sin fästmöds dörr. Lätt i spåren följde honom den trofaste skomakaren.

”Bered dig nu att skåda det wackraste du någonsin sett,” hwistade Skrustedt och han fortfor, talande wid nyckelhålet: ”Amalia! det är jag. Låt opp!”

”Hwarföre kommer du så sent?” frågade en klar, qwinnlig stämma från det inre af rummet, ”jag har redan lagt opp mina papiljotter, och är just nu i beredskap att sätta på mig min natthufwa.”

”Hwad det angår, så har jag flors-hufwa. Wi behöfwa således icke alls genera oss för hwarandra. Hufwa som hufwa.”

”Nej, Erik! jag will icke släppa dig in så här sent. Jag råkar dig i morgon i stället.”

”Morgondagen är en skålm. Kanste jag

icke då kan komma från verkstaden. Kanste får jag icke se dig på en hel vecka.”

”Nå! jag skall väl låta opp då, men orått är det likväl. Jag borde vara strängare emot dig, Erik, än så.”

Dörren gick opp, och de båda wännerna trängde in. Med en blick mellan häpnad och harm betraktade dem flickan. Hon war en tåf gestalt, med ett fint och finhyllt ansigte, stora, blå ögon, wacker färg, rosenröda läppar och perlhwita tänder. Hennes ljusbruna hår war verkligen uppsatt i papiljotter; hon war lätt klädd i en randig kjortel, och hennes barm sköl- des af en grön ylleshawl, som hon hopknutit på ryggen. Hennes armar woro bara och hwit- tare än snön, som någongång om wären ligger qwar wid de redan gröna råggårderna, skymta- de de fram mellan wecken af ylleshawlen, som till en del betäckte dem. Hennes små fötter, omslutna af ett par hwita redgarnsstrumpor, wo- ro nu instuckna i ett par tofflor, och i den wac- fra handen höll hon ännu sin sön, hwarmed hon warit syfjelsatt, då hon gick att öppna för Skrustedt.

Rummet, som beboddes af den qwinna jag här ofwanföre sökt beskrifwa, bar pregeln af en

wis qwinnlig städning och ordentlighet. På den rödmålade birån stodo två slipade luftwattensflaskor framföre den lilla, uppslagna spegel-lådan af sockerkist, och på den ena sidan yfwade sig en brokigt målad papegoja af gips, under det att, på den andra, en Chinesisk post-linsgubbe utan hufwud stod ledsen och liksom funderfam, hwar han skulle återfinna det förlo-
rade fåret: hufwudet.

Sfwer golfwet lågo några lappmattor utbredda, för att bewara det från nedsmutsande, och sparrlakänen af mörkgrönt tyg woro blygsamt tillhopadragna kring sängen, så att endast en fläk af de hwita lakänen fick skymta fram för den nyfikna blickén. På bordet som war öfwerlastadt med sfsaker och halffärdigt linne, flämtade ett ljus i en ljusknekt, och en bit wax hade rullat ned på golfwet och hwilade mot stolsfoten, hwarpå den wackra sömmerstän hade haft sin plats under sitt slitiga arbete. Ett par små, hwita gardiner med röda kantningar woro uppfästade för fönstren, och ett par blanktskurade spegellampetter hängde på wäggen. Sfrer en stol låg en blårandig klädning, och på n liten kudde, i hörnet af en soffa, sof en mops, som, morrande, reste sig då de båda främman-

de inträdde, men sedan åter sjönk tillbaka i sin goda slummer, sedan han öfvertygat sig om sin herrskarinnas säkerhet, då han igenkånt hennes fästman.

Med en anklagande blick betraktade Amalia sin fästman. Sent på natten hade han fört hem till henne en för henne alldeles främmande person, liksom wille han inför honom skryta öfwer det wälde han ägde öfwer hennes hjerta. Med list hade han förmått henne att öppna sin dörr, och dymedelst åt en tredje person gett anledning till twestydiga slutsatser, hwilka aldrig kunde annat än sära henne. Han hade gäddat ett förtroende, som utan twiswel förtjenat att bättre belönas, och nu stod han der rusig, stammande, med glöblande kinder och tårögda blickar, swigtande på benen och stödjande sig mot en stolskarm, för att icke falla i golfwet. Friska luften hade gjort honom godt, så länge han war ute; nu, när han kom in i ett rum, kände han sina krafter swika. Hade Amalia förut hyst verklig warm tillgifwenhet för Skrustedt, förbyttes den nu nästan i ett ögonblick i en känsla af alldeles motsatt natur. Bilden af en oförrätt stod klar och tydlig för hennes själ; en fränkning hade blifwit tillfogad hennes dyrba-

raсте känslor som qwinna; hon betraktade nu Skrufstedt nästan med hatets ögon. Så hastigt kan sinnesarten hos en qwinna med häftiga passioner förbyta sig. Sådana förändringar, som annars skulle vara oförklarliga, äro hos henne möjliga.

”Du skall icke vara ond, Amalia lilla!” stammade Skrufstedt, ”ser du, wi ha bara kommit hit, för att beundra din skönhet. Alls icke för något annat. Skomakaren här, Tallberg, påstod att det war omöjligt, att du kunde vara skön som en Engel, derföre, ser du, derföre att du kunde vara förlofwad med mig.”

”Men jag erkänner mig nu ha förlorat,” yttrade Tallberg med en bugning, som icke war utan elegans, ”om jag också har tappat ett wad, har jag wunnit öfverraskningen af att få betrakta det wackeraste ansigte jag någonsin sett.”

Amalia rodnade, så att till och med en lätt färgskiftning darrade öfwer hennes hwita panna.

”Ja! war det icke det jag sade,” ropade Skrufstedt, ”och, se! en sådan wacker arm, hur rund, hur hwit.”

Och Skrufstedt lyftade opp den gröna yl-

leshawlen och blottade sin fästmö's arm ända till axeln.

"Erik! Erik!" ropade hon med en stämma, darrande af förtrytelse, "är det så en fästman uppsör sig mot sin trolofwade? Du borde blygas."

I detta ögonblick kände Amalia, att bandet dem emellan war för ewigt slitet.

"Ursäkta honom, min wackra mamsell!" bad Tallberg, "han har tillsamman med mig varit ute på Djurgården; och det är jag, som förmådde honom att dricka, och winet, som han drack, hwilka tillsamman äro wida mera skuld till den förbrutelse han nu begått, än han sjelf. Wid lugn besinning skulle han aldrig tillåtit sig det felgrepp mot tillbörlighetens reglor, hwar till han nyss gjorde sig skyldig."

"Tillbörlighetens reglor," stref Skrufstedt, "ha! ha! ha! liksom icke en fästman hade rätt att se sin fästmö's arm. När handen en gång blifwit honom gifwen, följer armen med på köpet. Det wore en arm fästman, som icke fick se sin fästmö's arm."

"Erik! Erik!" sade Amalia, liksom sökte hon återkalla honom till besinning.

"Trot-

"Trottsar du mig kanske", ropade denne; "nä wäl! jag skall då se båda dina armar från fingerspetsen till axeln", och han slet, med en wäldsam ryckning, ylleshawlen från den arma flickans skuldror, som nu, för att skyla sig, slog båda armarna i kors öfwer bröstet och brast i tårar. Hon stod der, liksom anropande barmhertighet, utan att yttra ett ord, en bild af på en gång blygsamhet och lidande.

"Nu bar du dig åt som en skurk, Skrufstedt!" ropade Tallberg, och tog opp ylleshawlen, för att åter hölja den kring den bafswande flickans skuldror.

"Skurk — det war ett besynnerligt ord. Jag tror, att du söker gräl. Skurk! det stöter nästan på ohöflighet. Har du kanske lust att gå ned på gården och försöka hwad duktiga näfwar förmå."

"Jag skall leda hem dig, i stället för att slå på med dig. Bed nu din fästmo om förlåtelse, och låt oss sedan gå."

"Förlåtelse! hon måtte wäl ha ögon att se, att jag är litet knäckt, och hwad man gör med ångorna af en butelj punsch i huswudet, derpå skall man aldrig räkna, om man är för-

ständig. Och förständig är du ju, min bästa Amalia! och tar steden i wackra handen. Ge så! ge mig nu en kyss till försoning — och dermed — punkt på grälet."

"En kyss får du icke af mig, efter hwad som i denna afton har tilldragit sig. Du har uppfört dig groft och opaschande emot mig."

"Nå! så ger jag kyssen tusan. Är du tyckmycken, så må du hålla ut dermed, så länge det dig lyfter. Jag är icke den, som går och hänger läpp, derföre att min fästmo icke will räcka mig sina läppar. Jag kunde wäl räcka dem sjelf, om jag wille. Men ser du, jag är alltid fredlig och bestedlig. Ge mig din arm, Tallberg! adjö, min onådiga sköna. Hon blir wäl blidare en annan gång. Scke behöfwer du stödj mig så der, Tallberg! såsom om du stödde ett hus. Jag är wäl icke så redlös heller."

"Famwål, mamsell Amalia", yttrade Tallberg med en bugning; "jag tar på mitt ansvar att säkert föra hem er fästman. Ni behöfwer icke wara orolig för honom, ehuru — han tillade detta med lägre stämman — det skulle smärta mig, djupt smärta mig, om ni wore det."

Amalia rodnade, och, för att dölja sin förlägenhet, wände hon sig bort, och fattade lju-

set, för att lysa de båda wännerna utför trappan. En lång, betydelsefull blick sände Tallberg upp till henne, då han wid det sista steget, tackande, wände sig till henne, och i hennes nick med hufwudet, hwarmed hon beswara- de denna uppmärksamhet, låg mera förtrolighet, mera wänskap, än man i allmänhet skulle kunna tro möjlig efter en så kort och under så besynnerliga förhållanden uppkommen bekantskap. Men då de kommit ut på gatan, saknade Skrufstedt sin kåpp, som han glämt hos Amalia.

"Jag skall springa opp efter den", sade Tallberg med ifrig beställsamhet; "wänta blott här några ögonblick. Drappan är för brant för dig, litet pirum, som du nu är."

"Ja! gå du!" swarade Skrufstedt, "och säg Amalia, att, till straff för hennes tvåra uppförande i dag, kommer det att dröja länge innan jag åter går uppföre den trappan."

"Mamsell Amalia!" hwiskade Tallberg genom nyckelhålet, "jag kommer för att hämta en kåpp, som Skrufstedt glömt."

"Darrande öppnade Amalia dörren och räckte ut kåppen. Tallberg smög en kyss på den hwita hand, som sträcktes fram emot honom.

"Mamsell Amalia!" sade han, "jag beun-

drar er som en Engel i skönhet, blygsamhet och undergifwenhet. Skulle ni förbjuda mig att någon gång sätta min fot på denna tröffel, att wåga inträda i det rum, som helgas af er närvaro."

Himlen wete, ur hwilken roman Tallberg hämtat dessa uttryck. Säkert är, att de gjorde ett behagligt intryck på Amalias sinne. De afbröto så mildt och lent mot det ofta befallande, alltid råa sätt, som hennes fästman iakttog.

"Tillåter ni mig", fortfor Tallberg, "att någon gång besöka er."

"Ja!" hwissade Amalia knappt hörbart och flöt dörren om sig.

"Du dröjde länge", sade Skrufstedt, då Tallberg med läppen åter nedkom på gatan.

"Ja", swarade denne, "hon wille i början icke öppna. Hon trodde wist, att det war något nytt gnyckel, för att åter slippa in till henne."

"Hon är då mistänksam som döden. Hon blir minsan, swår att ha till hustru. Jag skulle — tror jag — nästan helst wilja wara ifrån henne."

"Åh! det blir säkert icke omöjligt," sade Tallberg med ett eget leende.

"Bah! det är nästan omöjligt för den ar-
ma ungen att vara mig otrogen. Hon har så
fäst sig wid mig, att för hwart stygn hon tar
i sin sön tänker hon åtminstone en gång på mig.
När hon väntar mig, springer hon en gång i
minuten till fönstret, och när jag går bort, så
gråter hon. Ah! det är en tillgifwenhet, som i
längden kan ledsna ut menniskor."

"Bror!" sade Tallberg, "jag har tappat
ett wad till dig. Jag will hålla ett nytt. Din
fästmo kommer icke att bli dig trogen. Sådana
tilldragelser från din sida, såsom i dag, göra
det för henne omöjligt. Tror du icke, att jag
spår rätt, eller will du hålla?"

"Jag will hålla. Dopp, Bror! och lycka
till ett nytt, förloradt wad."

Några dagar hade förflutit. På spektak-
let gafs Don Juan, och i en parterloge suto
Amalia och Tallberg tillsammans. Säkert hwi-
skade de till hwarandra tusen angenäma och be-
hagliga saker, ty båda sågo de förbålt belåtna
och nöjda ut, och de förgyllda jalousierna woro
endast uppslagna framför Amalia, så att hen-
nes wackra ansigte fick, liksom aktörerne oppe
på scenen, träda fram för allmänheten, under
det att Tallberg satt alldeles gömd i skuggan,

och mången hederlig gesäll på parterren swor, att hennes sällskap war ingen annan, än hennes fästman, den raste Skrustedt, som nu bjöd sin trogna fästmo på Don Juans otroheter. Men läsaren och jag känna bättre, än så, förhållandet. Amalia hade låtit förmå sig af Tallbergs böner att göra honom sällskap på spektaklet. Hon hade icke kunnat underlåta att bemärka det nit, hwarmed han, wid det uppträde jag nyligen beskriswit, tagit hennes parti, hon hade icke haft mod att neka till den bön han då till henne framställde, att få besöka henne, och innan kort hade denna tillåtelse mellan dem grundlagt ett förhållande, som war mera kärlek än wänskap. Nu hade hon slutligen, efter flera såfänga böner, willfarit hans begäran att en gång åtfölja honom på spektaklet, och allt mera och mera hade Skrustedts bild bleknat bort i hennes hjerta, tilldes den nu endast skymtade der, som en wälnad från förflyddna tider. Längesedan hade hon beslutat att fullkomligt skiljas ifrån honom, men hon fruktade hans wäldsamma lynne, som så lätt kunde srida till ytterligheter, och dag från dag uppstöt hon dershöre en förklaring, hwilken hon önskade och för hwilken hon dock bäfwade till-

baka. Medan hade Tallberg talat med henne om en framtid wid hans sida, och hon, en annans fästmö, hade hört detta utan motsägelse, kanske med inre tillfredsställelse. Hade de icke werlat ringar, hade de dock werlat ord, winkar, suckar, så att de fullkomligt förstodo hwarandra och Amalia, förlofwad med Skrufstedt, såg dock i Tallberg sin tillkommande maka.

Nu sutto de der hand i hand, och följde mera hwarandras blickar, än gången af sjelfwa skådespelet. De lyfnade mera till hwarandras ömsesidiga hwisfningar, än till den präktiga musiken med sina pukor och trumpeter. Wäl spelade Herr Sällström lifligt Don Juan, men ännu lifligare spelade deras ögon, då de sins emellan betraktade hwarannan.

Under mellanakten strömmade, såsom wanligt är, efter hwad mine läsare torde påminna sig, en mängd personer ut på Gustaf Adolfs torg, för att hämta några ögonblicks frisk luft ifrån den qwäfwande hettan i spektakelhuset, hwilket war, som det heter på konstspråket, fullt hus. Då råkade några af Skrufstedts bekanta honom just i Operafarstun.

"Nå!" ropade en af dem till honom, "du sitter med fästmon, kan jag tänka, ehuru du

gömmar dig i hörnet af parterrlogen; såsom om du wore blyg att wisa dig tillsammans med henne — men hon är, ta mig tusan, en för wacker flicka, att en fästman behöfwer skämmas för henne. Wore jag, som du, skulle jag stolt ropas till hela Stockholm: "Det här är min fästmö. Ser ni, folk! att man förstår att wälja bland de sköna."

"Nej!" swarade Skrusstedt, "dina ögon måtte i dag ha blifwit så förbländade af spektaklet, att de ej kunnat taga åskådarne i betraktande. Jag sitter på sjerde raden på sidan, och att min fästmö icke är på spektaklet, derom will jag hålla hela min tillkommande werksstad mot din glasmästardiamant. Tror du, att hon skulle gå dit, utan i mitt sällskap. Nej! min kära bror! då känner du henne föga. Hon är dygden sjelf, och går aldrig ensam på spektaklet."

"Det är wäl wärre, att hon har någon i sällskap, fastän hin wete hwad det är för en figurant, ty han sitter inkrupen i parterrlogen, som en rätta i ett hål."

"Figurant! tror du, att min fästmö hålls med dansmästare. Jag säger än en gång: du måtte ha sett galet."

"Och jag säger än en gång, att jag har sett rätt. Jag måtte väl icke ha blifwit blind sedan wi råkades sist. Det är din fästmö lifs lefwande, med den röda shawlen, som hon fick till skänks af dig i julas, och med samma wackra ögon, som gjort dig yr i huswudet. Twiflar du ännu, så kan du ju taga min biljett och gå in på parterren. Der må du sedan med egna ögon öfwertyga dig, om jag sagt sannt eller icke."

"Jag skall göra det", sade Skrufstedt långsamt, liksom öfverwägdde han ett beslut. Nästan mekaniskt fattade han biljetten och inträdde på parterren. Der såg han henne, den trolösa, i hela fågringen af hennes utomordentliga behag; med den shawlen, som han skänkt henne, kastad kring de fylliga arlarna; med de kastanjebruna lockarna nedswallande kring den hwhita pannan; med ett förnöjdt leende spelande kring de rosenröda läpparna, som tycktes skapade att kyssa och kyssas. Det war hon — det war endast alltför säkert — men hwem war den person, af hwilken man allt emellanåt såg skuggan falla öfwer Amalias älskliga gestalt, då han gjorde någon rörelse inom det tränga utrymmet af parterrlogen? Hwem hade haft nog

wälde öfwer henne att förmå henne till det wädliga steg, som hon tagit, ett steg, hwarigenom hon, enligt Skrufstedts förmenande, äfwen-tyrade att gå miste om en hederlig mans hand, och hwarigenom hon satte sitt tills dato oförwitliga rykte på spel. Skrufstedt lyfnade med hwarje por, för att kunna förnimma ett ljud af hans stämma; han riktade sin blick så skarpt åt parterrogen, att han trodde sig kunna genomskära det dunkel, som der rådde, — men förgäfwes! personen aktade sig med så mycken försigtighet att synas, att Skrufstedt stadnade redlös i ett haf af gifningar.

Emedlertid wäntade han i pinsam ångest ända till desz spektaklet war förbi. När den främmande reste på sig, för att gå, och räckte armen åt Amalia, igenkände han Tallbergs ansigte.

”Han således”, mumlade Skrufstedt; ”det är på det wiset han belönar mitt förtroende. Men jag skall också belöna hans nit, att wisa sig artig mot min fästnö. En gång, för eller sednare, råkas wi. Då skall du stå mig till råkenskap för denna afton.”

I den stjernklara qwällen wandrade de båda älskande hemåt. De hade icke märkt Skruf-

stedts närvaro på spektaklet, och han följde dem nu på något afstånd, ända till dess de kommit till porten af det hus, der Amalia bodde. Då trädde han fram och helsade med hycklad köld. Tallberg trodde, att Amalia skulle, döende af blygsel, sjunka till jorden. Så tung hwilade hon på hans arm. Och äfwen Tallberg sjelf kunde icke undertrycka en känsla af ånger, då han, öfvertygad om sin brottslighet, så, som nu, stod inför sin wän.

Men Skrufstedt yttrade kallt och afmått, fastän man kunde se, hwad grusligt bemödande detta wäldsamma twång kostade honom: "Jag tackar dig, Tallberg! som i mitt ställe fört min fästmo på spektaklet. Jag hoppas, att någon gång kunna göra dig samma tjänst tillbaka. — God aften! Amalia! du tyckes icke må rätt wäl. Kanske har du förkyllt dig — men det är sannt! utan twiswel har Tallberg talat alltför eldigt, att något sådant skulle kunna komma i fråga."

Men efter detta upptråde iakttog Skrufstedt emot Amalia samma uppförande som förut. Han talade icke om någon skilsmessa, och hon, som sjelf war den förorättande, tveklade mera än någonsin att sjelf först bringa detta ämne å bane. Äfwen mot Tallberg wisa-

de han icke något agg, utan tycktes fullkomligt hafwa glömt deras möte efter spektaklet. Denne började anse honom för försonad, och hängaf sig med sitt wanliga glada lättsinne utestutande åt nöjet att tro sig älskad af Amalia, och att bygga lustflott för framtiden, der hon alltid stod, som hufvudfiguren. Amalia, å sin sida, fruktade att ge Skrufstedt nya anledningar till mistankar och war derföre emot honom mera förefommande, än någonsin, under det att hon med hemliga winkar sökte låta Tallbergana, att det endast war fruktan för ett utbrott af Skrufstedts wåldsamma sinne, ej någon slags böjelse, som dertill förmådde henne. Men Skrufstedt kom mera, än en gång, underfull med detta hemliga förstånd dem emellan, som med tetsken och ögonkast gjorde sig gällande, och han beslöt att hämnas sin kränkta kärlek. Detta beslut gömde han likwäl under ytan af ett försonligt och förlåtande sinnelag, och han bibehöll åtminstone skenet af en wän, och en fästman, under det att han stämpade till sin wäns och sin fästmöes olycka.

En dag kom Skrufstedt, särdeles glad och upprymd, upp till Amalia, och frågade, om hon hade lust att göra en liten lustfärd utåt landet

tillsamman med honom och Tallberg. Skrufstedt hade lånat sig en gammal kalesch af en bekant, och tingat för dagen ett par hästar från packartorget.

"En liten matsäck", yttrade han, "har jag redan inpackat. Wädret är herrligt, och wåren står i sin fulla fägring. Det fordras ingenting annat än ditt bifall, för att wi skola hafwa en glad dag tillsammans. Tallberg har jag redan sagt till, och han är förtjust att få lemna sin läst och tillbringa en dag i det gröna. Se så! min lilla Amalia! Sag nu på dig din shawl och lemna din söm. Den får du alltid wid tillfälle tillbaka. Nu skola wi roa oss. Sag har icke varit wid så godt humör, som nu, allt sedan jag mötte dig och Tallberg efter det bespektaklet, som i början föranledde ett litet missförstånd oss emellan. Men låt nu alltsamman wara glömdt, och låt oss endast lefwa för det närwarande. Ha! ha! ha! jag är så glad, och wet icke hwarföre. Sag fruktar nästan, att jag begår någon dårskap, så ursinnigt glad är jag."

Amalia började frukta, att Skrufstedt redan på morgonen tömt ett glas för mycket, ty en feberaktig rodnad brann på hans kinder och hans öga gnistrade. Hon nästan anade, att nå-

got olyckligt! skulle inträffa, men förgäfwes sökte hon efter en undskyllan att derigenom draga sig ifrå den werkligen owälkomna hjudningen, ty huru gerna hon råfde Tallberg, war det dock alltid med en slags ångslan, som hon såg de båda rivalerne tillfammen, emedan det alltid föreföll henne, som skulle något förfärligt dem emellan kunna inträffa. Emedlertid gaf Amalia sitt bifall, och inom en timma sutto de alla tre i wagnen.

De togo wägen genom Roslagstullen. Wädret war wacker, och solen glittrade i Brunnswikens klara watten, hwarur allt emellanåt en siff hoppade opp och återigen sänkte sig under den blanka ytan. Från Albano hördes den doswa rullningen af kugelkloten, och wid R.ästriket röfkte ett par herrar sina pipor på en grönmalad bänk. Dammet drefs opp i lätta hwirflar af den framrullande wagnen, och Skrufstedt, som satt på kuffbocken, flötte endast piskan, under det att de båda inne i wagnen, Tallberg och Amalia, flötte sin kurtis. Men derpå tyktes icke Skrufstedt gifwa någon akt. Han sjöng och gnolade, talade till hästarna, klatschade med piskan. Endast emellanåt slungade han en mörk blick på de båda hwistande, som trodde sig obe-

märkta. Men i samma stund började han sitt förra hojtande, så att denna blick gick och kom som en åskstråle, och som den dog bort i buller.

Snart körde de ner i en hage, der de ställde sina hästar i skygd af en lada, och fastade för dem en höfsäck, som under hela färden guppat bakpå wagnen. Med egen, mjuk och fin arm tog Amalia forgen, hwari matsäcken förwarades. Förgäfwes sökte hennes tillbedjare att göra henne denna möda stridig. Hon påstod sin rättighet att agera wärdinna på sin fästmans lilla tillställning, och anträdde wandringen till ett berg med obeskrifligt wacker utsigt, hwilken Skrufstedt wille wisa för sina wänner.

Snart ankommo de till stället. Det låg wid stranden af sjelfwa saltjön, till höger om Ålkistan, omhwarfdt af ljusgröna björkar och resliga tallar. Klippan stupade der nästan lodrätt 80 à 90 fot ned i djupet, som nu låg så spegelklart och omflöt grönskande holmar och utskjutande näs. Men här och der skymtade ett litet hwitt segel. Det war någon fiskare, som försökte sin lycka i de fiskrika skären. Här dukade det lilla sällskapet upp sin måltid. Men Skrufstedt nästan ingenting åt; han tömde blott

då och då häftigt ett glas ur den medförda
winbuteljen.

När de ätit, närmade de sig branten, för
att betrakta den ståtliga utsigten. Sedan de
stätt en stund tiggande, yttrade Skrusstedt: "Jag
har tappat ett wad till dig, Tallberg! det har
verkligen lyckats någon att göra min fästmo
otrogen, såsom du förutspådde den qvällen, då
wi gingo från Amalia. Men nu kommer ett
wad, som blir swårare att genomgå. Så se,
huru du reder dig med det."

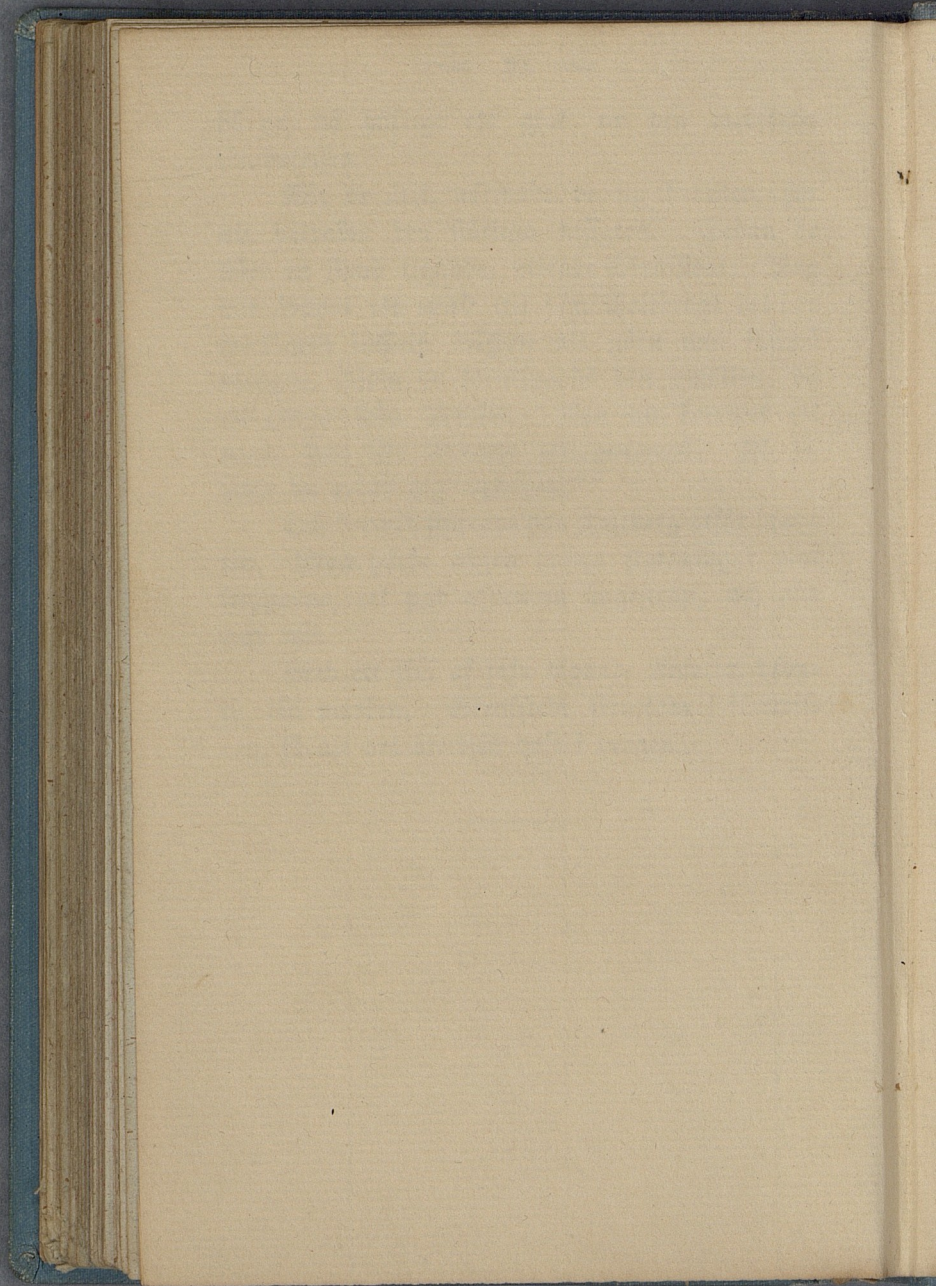
Och dermed störtade han Tallberg utför bran-
ten. Man hörde några dofwa stutsningar mot
klipporna, ett par afbrutna ångestrop, och allt
var tyst.

Med ett skri af fasa bignade Amalia, böen-
de, till marken. Skrusstedt skrattade i förtwif-
lan, så att det återljöd döst i bergen.

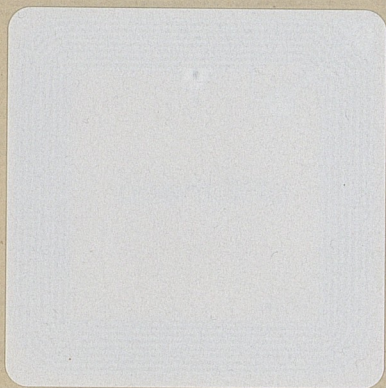
at the 14th of June, 1864, the first of the

series of reports on the progress of the
work of the Commission on the part of the
Secretary of the Interior, and the
Commissioner of the General Land Office,
in relation to the public lands of the
United States, and the progress of the
work of the Commission on the part of the
Secretary of the Interior, and the
Commissioner of the General Land Office,
in relation to the public lands of the
United States.

The first report of the Commission on the
part of the Secretary of the Interior, and
the Commissioner of the General Land Office,
in relation to the public lands of the
United States, was published in 1864, and
was entitled "Report of the Commission on
the part of the Secretary of the Interior,
and the Commissioner of the General Land
Office, in relation to the public lands of
the United States."



int. 13



Kungl. biblioteket, Stockholm



50001

000 368 517 4

www.books2ebooks.eu